

Bescheiden en duurzaam kerk-zijn in Almere Poort

Pieter ter Veen is met emeritaat maar het werk in Gods koninkrijk gaat door. Dagelijks is hij in zijn nieuwe Tiny Church in Almere Poort. In deze rubriek over Groene Kerken kan de Tiny Church niet ontbreken, want een groenere kerk dan deze bestaat er eigenlijk niet. Hoe komt het dat een dominee een kerk ontwerpt?

Jantine van Iersel-Veenhof

‘Ik was in eerste instantie er helemaal niet op uit om een kerk te ontwerpen,’ zegt Pieter ter Veen. In 2013 was Pieter samen met zijn vrouw Klazien begonnen met de pioniersplek ‘Kerk op wielen’, een omgebouwde SRV-wagen waarin ze in Almere iets van het evangelie wilden laten zien. Almere kent veel migrantenkerken,

energie gebruikt als er lokaal op een duurzame manier wordt opgewekt. Zo kwamen Pieter en Klazien in contact met Jacqueline Tellinga van de Bouwexpo Tiny Housing in Almere Poort. Deze vrouw wist meer over de duurzame *tiny houses* en vroeg aan Pieter of zij de ‘Kerk op wielen’ mocht lenen. Vervolgens ging het balletje rollen. Ter Veen: ‘Ik werd ook gevraagd om een *tiny house* te ontwerpen. Vrienden op Facebook vonden dat het een *tiny church* moest zijn.’

Duurzame relaties

‘Als er een vakman is die iets kan leren, dan kan ik het ook leren,’ vertelt Ter Veen met een glimlach op zijn gezicht. Dus ontwerpt hij in de lijn van de *tiny houses* een maquette voor een Tiny Church en deelt die via Facebook. Hij wordt in contact gebracht met de wethouder die hem helpt zoeken naar een mooi stukje grond in een park in Almere Poort. Die plek in het park is zorgvuldig uitgekozen voor de Tiny Church. Ter Veen: ‘Mensen mogen op deze groene plek ontdekken

dat het evangelie heilzaam is voor mens en samenleving.’

Daarna gaat het snel. Op 8 oktober 2020 wordt de eerste paal geslagen. De Tiny Church is duurzaam in alle opzichten: er zijn duurzame materialen gebruikt, het is volledig onafhankelijk van het elektriciteitsnet en de kerk draait zelf mee met de zon. Ter Veen: ‘Dat is een grapje in het ontwerp. En doordat de kerk meedraait met de zon, leveren de zonnepanelen 30% meer energie.’ Het is een bron voor humoristische situaties. De kerk draait heel langzaam maar als de mensen een tijdje binnen zijn, blijkt de deur na verloop van tijd ineens op een andere plek te zitten. Je komt op een andere plek buiten dan waar je naar binnen ging. In totaal kost de kerk 160.000 euro. De Tiny Church past bij een kleine bescheiden kerk. Pieter ter Veen ontvangt alleen een vrijwilligersvergoeding en werkt samen met een team. Maar hoe zien mensen dat je er bent? Ter Veen: ‘Wil het evangelie mensen raken, dan moet er wel iets gebeuren. Deze coronatijd maakt dingen los bij mensen. Geloof in de maakbaarheid van de samenleving en het leven en verdergaande individualisering blijken niet altijd te werken. Goede relaties zijn heel belangrijk. We gaan daarom duurzame relaties aan, om mensen te laten zien dat trouw bestaat. Een pioniersplek is geen project, maar het is kerk. Dat is niet tijdelijk, maar duurzaam.’

De Tiny Church is daarom drie dagdelen per week open: op zondag, dinsdag en donderdag. Onbeperkt uitnodigen is in deze coronatijd niet mogelijk. Maar dat betekent niet dat ze stilzitten in de Tiny Church. Met het team bouwen ze bijvoorbeeld in de tijd van advent en kerst een kerststal. Filmpjes met beelden van de stal waren via een QR-code thuis te zien. Ook konden de kinderen een engel knutselen, met een bouwplaat een stal bouwen, het kribbetje van Jezus en de cadeautjes van de

wijzen knutselen. Ter Veen: ‘Bij de cadeautjes van de wijzen werd de vraag gesteld: wat zou jij aan koning Jezus willen geven? Een kindje nam hartjes mee om aan Jezus te geven, dat is prachtig.’

Het team organiseert ook één keer in de twee weken online vieringen via Zoom. Ze gaan dan in groepen uiteen om over een bijbeltekst en een paar vragen door te praten: ‘We zoeken naar vormen. In Almere Poort wonen veel expats. Misschien moeten we dus ook Engelstalige vieringen gaan houden, zodat we de christenen met diverse nationaliteiten een dak kunnen bieden. Op den duur zijn er dan misschien wel wekelijkse vieringen nodig.’ Door het gebruik van Zoom voor online vieringen en gesprekken ziet Pieter zelfs kansen om in de toekomst met meerdere Tiny Churches in Almere verbonden te zijn.

Het evangelie is verrassend goed en blij dus we moeten dat niet te traditioneel verpakken

Op weg met de heilige Geest

‘De Tiny Church is niet bedacht, maar ontstaan,’ vertelt Ter Veen. ‘Ik heb geen idee wat er nog kan gebeuren, maar we ontplooiën creativiteit. We laten ons leiden door de Geest die in elke situatie creatief is.’ Een duidelijke droom heeft Ter Veen daarom niet: ‘Het komt op ons pad en we proberen gaandeweg te ontdekken wat er mogelijk is.’

Het idee van de duurzame kerk is ontstaan vanuit Ter Veens visie op het evangelie: ‘Christen-zijn vraagt om een verantwoordelijke houding. We hebben verantwoordelijkheid voor de schepping. Je kunt hele mooie preken houden maar het evangelie vraagt om gedaan te worden. Het evangelie is verrassend goed en blij, dus we moeten dat niet te traditioneel verpakken.’

Inmiddels is de Tiny Church een van de tien genomineerden voor de Architectuurprijs van Almere. Maar wat gebeurt er nu met de ‘Kerk op wielen’? Gaat die met pensioen? ‘De voedselbank gaat werken met nieuwe decentrale uitgiftepunten. We gaan de “Kerk op wielen” weer ombouwen naar de SRV-wagen. Dan wordt dat ook een uitgiftepunt.’

Het is duidelijk dat Pieter en Klazien ter Veen nog lang niet klaar zijn in Gods koninkrijk.

Jantine van Iersel-Veenhof

Als je het zout der aarde bent, moet je wel in de grond geworteld zijn

maar die zitten vaak op bedrijventerreinen en zijn niet zichtbaar. Ook kerken mensen vanuit Almere wel in andere steden zoals Amsterdam. Maar Ter Veen is een echte protestantse dominee, hij vindt het belangrijk om geworteld te zijn in de grond waar je de opdracht hebt om het zout der aarde te zijn. Met de ‘Kerk op wielen’ willen Pieter en Klazien present zijn in de wijk. Tien jaar geleden verhuisden ze naar een nul-op-de-meterwoning, een energieneutraal huis dat evenveel